

Fiskalni svet je dolžan skladno s prenosom Direktive EU/2011/85 v slovensko zakonodajo od leta 2020 vsaki dve leti oceniti in javno objaviti rezultate ocene odstopanj makroekonomskih in javnofinančnih napovedi. Opravil je prvo tovrstno oceno, pri čemer ugotavlja, da so odstopanja napovedi makroekonomskih agregatov od realizacije tako pri napovedih Urada Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj kot pri napovedih Ministrstva za finance v povprečju zadnjih štirih let statistično značilno skladna z načelom nepristranosti. Napovedi so v povprečju sicer natančne, a razmeroma pogosto prihaja do odstopanj, občasno tudi večjih. Odstopanja so sicer neizogiben del vsake napovedi. Ugotavljamo, da odstopanja napovedi obeh domačih institucij od realizacije niso bistveno drugačna od tistih, ki jih za Slovenijo pripravljajo mednarodne institucije. Ob tem so razlike med napovedmi posameznih institucij razmeroma majhne v primerjavi z velikostjo odstopanj vseh napovedi od realizacije. Razmeroma visoka odstopanja tako nakazujejo tudi na potrebo po previdnosti pri vodenju fiskalne politike.

Pri pregledu odstopanj napovedi smo zaznali še nekaj značilnosti, na katere je potrebno opozoriti. Pri napovedih makroekonomskih agregatov se nanašajo predvsem na določeno pogojenost odstopanj napovedi gospodarske aktivnosti s stanjem gospodarskega cikla v času priprave napovedi (skladno z ugodnim gospodarskim ciklom so bile npr. napovedi gospodarske aktivnosti v zadnjih štirih letih podcenjene) ter na manj natančne napovedi nominalnih spremenljivk, ki so pomembne za pripravo javnofinančnih napovedi. Pri napovedih javnofinančnih agregatov izstopajo predvsem precenjene napovedi prihodkov iz skladov EU in vztrajanje zaporednih istosmernih odstopanj napovedi izdatkov sektorja država, ki so pretežno podcenjene. Tudi tovrstna ocena odstopanj nakazuje potrebo po zagotavljanju večje transparentnosti priprave napovedi javnih financ in predvsem na odsotnost verodostojnega srednjeročnega javnofinančnega načrtovanja. V zvezi s temi ugotovitvami podajamo tudi predloge za izboljšavo kakovosti napovedi obeh domačih institucij.